

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämiseen vuosille 2022-2023

Opetus- ja kulttuuriministeriö julistaa haettavaksi valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen järjestäjille varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämiseen vuosille 2022-2023. Myönnettävä erityisavustus on yhteensä enintään 8.95 miljoonaa euroa opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokan momentilta 29.10.20.

Avustusta voidaan käyttää varhaiskasvatuksen laatu- ja arviointityön sekä johtamisen toimintakäytäntöjen ja –kulttuurin kehittämiseen.

Hakuaika alkaa 8.3.2022 ja päättyy 12.4.2022 klo 16.15.

Päätökset pyritään tekemään huhti-toukokuussa 2022.

Piilota kaikki Avustuksen tavoite

Valtionavustuksen taustalla on pääministeri Sanna Marinin hallituksen Oikeus oppia –ohjelman tavoite varhaiskasvatuksen laadun ja arvioinnin sekä johtamisen kehittämisestä. Osana Oikeus oppia –toimintoja Kansallinen koulutuksen arviointikeskus on laatimassa varhaiskasvatuksen laatukriteerejä ja laadun digitaalista arviointijärjestelmää (Valssi) kuntien laatutyön ja arvioinnin tueksi. Opetushallitus edistää varhaiskasvatuksen johtamisen kehittämisen ja johtamistutkimuksen verkostoitumista sekä tuottaa johtamiseen tukimateriaalia. Helsingin yliopistossa on käynnissä tutkimushanke, jossa tuotetaan varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen johtamiseen kehittämissuunnitelma vuoteen 2035 sekä johtamisen koulutuskokonaisuus.

Näiden kansallisten varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämistoimien lisäksi avustusta suunnataan myös paikalliselle tasolle. Avustuksella tuetaan kuntia ja kuntayhtymiä kehittämään omaa tai alueellista varhaiskasvatuksen laadunhallinta- ja arviointityötään sekä johtamisen toimintakäytäntöjä, -rakenteita ja –kulttuuria. Avustuksella voidaan palkata mm. laatu- ja arviointityötä ja/tai johtamisen kehittämistä paikallisesti ja/tai alueellisesti ohjaavaa ja koordinoivaa henkilöstöä, järjestää teemoihin liittyvää koulutusta ja tukea henkilöstön osaamista.

Valtionavustus on osa varhaiskasvatuksen laadun ja tasa-arvon kehittämisohjelmaa ja sen toimeenpanoa. Vuosina 2020-2022 Oikeus Oppia -

kehittämishjelman puitteissa vahvistetaan laatua ja tasa-arvoa varhaiskasvatuksessa yhteensä 125 miljoonalla eurolla.

Avustuksen tavoitteet ovat:

- varhaiskasvatuksen laadunhallinnan ja arvioinnin toimintakulttuurin kehittäminen
- toiminnan monipuolisen arvioinnin edistäminen ja arvioinnin tuloksiin perustuvan toiminnan kehittäminen
- varhaiskasvatuksen johtamiskäytäntöjen, -rakenteiden ja –kulttuurin kehittäminen
- laadunhallintaan, arviointiin ja johtamiseen liittyvän alueellisen kehittämisen ja verkostoitumisen edistäminen.

Millä perusteilla hakemuksia arvioidaan?

1. Hakukohtaiset myöntöperusteet

Valtion erityisavustusta voidaan myöntää kunnille ja kuntayhtymille. Kunnat voivat sisällyttää yksityiset palveluntuottajat hakemukseensa. Valtion erityisavustus myönnetään varhaiskasvatuksen järjestäjäkohtaisesti, hakemuksen perusteella, käytettäväksi vuosina 2022-2023.

Valtion erityisavustusta voidaan käyttää seuraaviin toimiin:

1) Varhaiskasvatuksen laadunhallinta ja arviointi

- laadun ja arvioinnin koulutus henkilöstölle ja johtajille
- laatu- ja arviointityön rakenteiden, kehittämisen ja systematisoinnin edistäminen (mm. laadunhallinnan ja arvioinnin strategioiden/suunnitelmien laatiminen ja toteuttaminen)
- laatu- ja arviointityön kuntatasoinen ja/tai kuntien välinen alueellinen verkostoituminen (mm. laatutyön verkosto)
- laatu- ja arviointiasioita kunnassa ja/tai alueellisesti ohjaavan ja koordinoivan henkilön/henkilöiden palkkaaminen.

2) Varhaiskasvatuksen johtaminen

- johtamisosaamisen lisääminen koulutusta hankkimalla

- johtamisen toimintakäytäntöjen, -rakenteiden ja johtamiskulttuurin kehittäminen johtamisen eri tasoilla (kunta-, alue-, toimintapaikka-, lapsiryhmätaso) ja eri toimintamuodoissa (päiväkodit, perhepäivähoito) varhaiskasvatuksessa
- johtamistyön kuntatasoinen ja/tai kuntien välinen alueellinen verkostoituminen (mm. johtajuuden kehittämisverkosto)
- johtamisen kehittämistyötä kunnassa ja/tai alueellisesti ohjaavan ja koordinoivan henkilön/henkilöiden palkkaaminen.

Koulutus tulee olla tutkimusperustaista, riittävän laajaa ja pitkäkestoista sekä laatutyön, arvioinnin ja johtamisen kehittämiseen tähtäävää. Koulutuksen vaikuttavuutta henkilöstön osaamiseen ja laatu- ja arviointityön edistymiseen ja johtamisen kehittämiseen tulee raportoida hankkeen muun raportoinnin yhteydessä.

Valtion erityisavustusta myönnetään enintään 80% kokonaismenoista, joten omarahoitussuus on vähintään 20%.

Erityisavustus myönnetään käytettävissä olevan määrärahan puitteissa.

Valtion erityisavustusta ei voi käyttää:

- toimintaan tai kohteeseen, johon on samalle ajankohdalle myönnetty jo valtion erityisavustusta. Valtion erityisavustuksella voidaan kuitenkin jatkaa aiemmin aloitettua, erityisavustuksella toteutettua vastaavaa toimintaa, joka täyttää yllämainitut kriteerit.
- samanaikaisesti käytettäväksi vastaavan, aikaisemmille vuosille myönnetyn avustuksen, kanssa;
- toimintaan, jolla opetuksen järjestäjä korvaa jo olemassa olevaa toimintaa.

2. Yleiset perusteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyrkii strategiansa mukaisesti vaikuttamaan siihen, että kaikkien kyvyt ja osaaminen vahvistuvat; että yhteiskuntaa uudistetaan luovalla, tutkivalla ja vastuullisella toiminnalla; ja että merkityksellisen elämän edellytykset turvataan yhdenvertaisesti. OKM:n strategia on luettavissa [verkkosivuilta](#).

Hakemusten arvioinnissa ja vertailussa voidaan siten katsoa eduksi, jos toiminta tai hanke osaltaan edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta,

osallisuutta, keskinäistä kunnioitusta ja kestäväää kehitystä OKM:n strategian toimintalupauksen mukaisesti.

3. Valtionavustuslain mukaiset yleiset edellytykset

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain mukaiset avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset täyttyvät. Ministeriö ottaa yleiset edellytykset huomioon myös avustuksen määrää harkittaessa.

Valtionavustuksen myöntämisen yleisiä edellytyksiä ovat (valtionavustuslain 7 § 1 mom.):

- Tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä.
- Avustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta.
- Avustuksen myöntäminen on tarpeellista, kun otetaan huomioon hakijan saama muu julkinen tuki sekä hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus.
- Valtionavustuksen myöntäminen vääristää vain vähän kilpailua ja markkinoiden toimintaa.

Jos avustus kohdistuu palkkakustannuksiin, voidaan avustus myöntää vain erityisen painavasta syystä, jos avustuksen saaja on saanut rangaistuksen luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä (valtionavustuslain 7 § 2 mom).

4. Esteitä avustuksen myöntämiselle

Jos hakija on saanut aiemmin avustuksia ministeriöltä, sen tulee huolehtia, että avustuspäätöksissä edellytetyt selvitykset avustusten käytöstä on tehty määräaikaan mennessä. Ministeriö hylkää hakemuksen, jos hakija on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuttaan antaa ministeriölle tietoja aiemmin myönnettyjen avustusten käytön valvontaa varten.

Hakemus hylätään, jos se paperisena laadittuna saapuu määräajan jälkeen.

Miten avustusta haetaan?

Avustusta haetaan opetus- ja kulttuuriministeriön asiointipalvelussa. Jos se ei ole mahdollista, ota yhteyttä avustuksesta lisätietoja antavaan virkamieheen. Hakijan tulee huomioida, ettei hakemusta pysty lähettämään asiointipalveluun määräajan umpeutumisen jälkeen. Vastuu hakemuksen saapumisesta määräaikaan mennessä on hakijalla.

Asiointipalvelun käyttöohjeet

Asiointipalvelun käyttö edellyttää yhteisöasiakkailta Y-tunnusta, vahvaa sähköistä tunnistusta sekä Suomi.fi-valtuuksien käyttöä. Palveluun kirjaudutaan Digi- ja väestötietoviraston Suomi.fi-tunnistuksen kautta henkilökohtaisella pankkitunnisteella, mobiilivarmenteella tai varmennekortilla.

Hakija täyttää asiointipalvelussa olevan hakulomakkeen, liittyy siihen lomakkeen yhteydessä pyydytetyt liitteet ja toimittaa hakemuksen asiointipalvelun kautta ministeriölle. Ministeriö lähettää päätöksen hakijalle asiointipalveluun.

Hakija tekee asiointipalvelussa mahdolliset hakemuksen täydennykset ja päätöksen muutospyynnöt. Hakija tekee myös selvitykset asiointipalvelussa.

- [Asiointipalvelun käyttöohje yhteisöasiakkaille Tiedosto avautuu uudessa välilehdessä PDF_1.5MB](#)
- [Asiointipalveluun kirjautuminen ja valtuudet](#)
- [Valtionavustusten asiointipalvelu ja ohjeet](#)
- [Suomi.fi-ohjeet ja tuki Linkki toiselle sivustolle Avautuu uudessa välilehdessä](#)

Millaisia ehtoja avustusten käyttöön liittyy?

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä avustus voi kattaa enintään avustuspäätöksessä määritellyn osuuden avustettavan toiminnan tai hankkeen toteutuneista kokonaiskustannuksista. Avustuksen hyväksyttävät kustannukset määritellään avustuspäätöksessä ja sen liitteessä.

Hyväksyttäväksi kustannuksiksi luetaan palkoista tai palkkioista kutakin palkansaajaa kohden enintään määrä, joka vastaa 80 000 euron vuosipalkkaa lakisääteisine sivukuluineen. Palkka voidaan maksaa rahapalkkana tai luontoisetuina.

Avustuksen saajan taloudenhoito ja hallinto on järjestettävä asianmukaisesti.

Avustuksen käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä.

Avustuksen saajalta edellytetään kustannuspaikkakohtaista talousraportointia, jos kyseessä on erityisavustus tai yleisavustus osaan toiminnasta.

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on oikeus tehdä valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia, jotka ovat tarpeellisia valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa (valtionavustuslain 16 §).

Avustuksen saajan tulee selvittää, onko sillä velvollisuus noudattaa hankintalainsäädäntöä, ja ottaa tämä toiminnassaan huomioon. Myös valtioon, kuntiin tai seurakuntiin kuulumaton avustuksen saaja voi olla velvollinen kilpailuttamaan hankintansa noudattaen hankintalain mukaisia menettelyitä.

Jos avustuksen saaja täyttää julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit (esim. rahoituksesta yli puolet on julkista rahoitusta), avustuksen saajan tulee noudattaa hankintalakia kaikissa hankinnoissaan.

Jos avustuksen saaja saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta, saajan on tässä hankinnassa noudatettava hankintalakia.

(Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016).

Opetus- ja kulttuuriministeriö on linjannut, että avustuksen saajan tulee pyytää tarjous useammalta kuin yhdeltä toimittajalta sellaisissa tavara- ja palveluhankinnoissa, jotka alittavat kansallisen kynnyсарvon mutta joiden arvo ilman arvonlisäveroa ylittää 20 000 euroa.

Avustuksen käyttöön liittyy myös muita ehtoja ja rajoituksia. [Katso avustusten ehdot ja –rajoitukset kokonaisuudessaan.](#)

Miten tuloksista ja avustuksen käytöstä raportoidaan?

Avustusten käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä. Selvitykseen sisältyy sekä talousraportointi että tuloksellisuusraportointi. Avustuksen saajalta edellytetään kustannuspaikkakohtaista talousraportointia, jos kyseessä on erityisavustus tai yleisavustus osaan toiminnasta.

Asiointipalvelussa haetuista ja myönnettyistä avustuksista selvitykset tehdään opetus- ja kulttuuriministeriön asiointipalvelussa. Paperilomakkeella haetuista avustuksista tehdään selvitykset ministeriölle erillisellä lomakkeella.

Lisätietoja

- Kirsi Alila, opetusneuvos, kirsi.alila@gov.fi
puh. 0295 330 365
- Mervi Eskelinen, erityisasiantuntija, mervi.eskelinen@gov.fi
puh. 0295 330 160

Avustuksen hakemiseen liittyvät kysymykset:

- Aili Tervonen, projektisihteeri, aili.tervonen@gov.fi
puh. 0295 330216